

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

— ՅԱՆԿԱՆՈՒՄ ԵՆ ԳՆԵԼ —

«Մուրճ» ամսագրի

1901 թ.

Յ Ո Ն Ո Ն Ո Ր Ե Փ Ե Ս Ր Ո Ն Ո Ր

ԱՄԻՍԵՆԵՐԻ

Հ Ա Մ Ա Ր Ն Ե Ր Ը,

Դիմել առաջարկութեամբ «Մուրճի» խմբագրասուն:

1—1

Լ Ո Յ Ս Տ Ե Ս Ա Ի

Լ Է Օ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր կեանքը, գրականութիւնը անցեալում

Հասար առաջին: — XVI — XVII դար

Գինն է 1 Ռուբլի 50 կոպէկ

Ծախուում է Թիֆլիսում, «Մշակի» խմբագրասանը:

Յտարադարաջինները դիմում են. Тифлисъ, редакция „Мшакъ“ 1—5

Լ ո յ ո ս ե ո ա լ
Ա Լ Է Ք Ս Ա Ն Դ Ր Ծ Ա Տ Ո Ւ Ր Ե Ա Ն Ի

ԳՐԶԻ ՀԱՆԱՔՆԵՐ

աշխատքիւնք:

Գրքի երեսը զարգարուած է նկարիչ Վ. Սուրէնեանցի նկարով:
Գինն է 50 կոպէկ

Դիմել հեղինակին՝ Москва, Садовая-Каретная, меб.
ком. Носальскаго, Ал. Цатуряну. 3—2

«Մուրճի» խմբագրատանը, «Թիֆլիսի Կենտրոնական» և
«Գուտտենբերգ» գրավաճառանոցներում ծախուում է
Խօզէ Էշէգարայի՝

„Մ Ա Ր Ի Ա Ն Ա“

դրաման, Թարգ. Արսէն Կրասիլնիկեանի:

Գինն է 1 ռոմիկի

Հրատարակութեան վաճառման արդիւնքը յատկացուած է
«Եղբայրական օգնութեան»:
3—2

Ն Ո Ր Բ Ա Յ Ո Ւ Ա Ծ

„ԳՈՒՏՏԵՆԲԵՐԳ“

Գ Ր Ա Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Ն Ո Յ Ո Ւ Մ

վաճառուում են ամեն տեսակ գրքեր, պատկերներ, ալբոմներ,
ատլասներ և այլ տեսակի հրատարակութիւններ: Վենետիկում,
Վիեննայում, Կ. Պօլսում և Զմիւռնիայում տպուած գրքերից
ցանկացողներին կարող ենք ուղարկել: Գումարով գնողներին
գիջումն կը լինի:

Գրավաճառանոցը ընդունում է վաճառելու համար
գրքեր:

Գրավաճառանոցի հետ գործ ունեցողները պէտք է գիմեն՝
Тифлисъ, Книжный магазинъ «Гуттенбергъ», Галушту
Галустьяну. 3—2

Պետերբուրգի զբաքննիչից ստացուած, մամուլի տակ է եւ յուն
ամսի վերջերին լոյս կը տեսնի Մոսկուայում ձեռնարկուած

ՊՅԱՆԿՆԵՐ

ԳՐԱԿԱՆ-ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՆ

(Շքեղ տպագրութիւն, 450—500 մեծադիր երես)

ԽՄԲԵՐԳՐՈՒԹԵԼՄԻ Վ. ՓԵՓԵԶՅԵՆԻ

Ժողովածուն նուիրուած է Գրիգոր Զաւենանի յիշատակին։ Ա
ղիւմի ^{2/3} մասը յասկացուած է հայ որբերին, իսկ ^{1/3} մասը աշխ
ակցող գրողներին։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մասն I. Հ. Ղ. Ալիշանի նամակ (Ֆաք-սիմիլէ)։—Յոփ. Յոփհան
նիսեան՝ «Մենք գնում էինք...» (բան.)։—Ա. Իսահակեան՝ Սիր
երգը։—Ալ. Ծատուրեան՝ բանաստեղծութիւններ։—Վ. Փափագեան
Աւետեաց երկրում։—Ա. Իսահակեան՝ «Այս մեր սիրտը...» (բան.)։
Ա. Ահարոնեան՝ Դարձը։—Յոփհաննէս Թումանեան՝ Պօտան
Մուգն։—Գ. Բաշինջաղեան՝ Բարեբաւեր։—Ալ. Ծատուրեան
Վայանաւորի օրագրից (բան.)։—Ս. Հասնաւեան՝ Հնդկաստանի հեկ
կանքներ։—Սրինգ. «Ենչ երգեմ...» (բան.)։—Լ. Նազարեան՝ Բեկո
ներ։—Պ. Առջեան՝ Հինգերորդ գինաղիւծը։—Յոփ. Տէր-Միրաքեան
Անցած-գնացած օրերից։—Ալիշանի Զօպանեան՝ Արուստի էջեր։—
Զուրաբ՝ Նրադ։—Ռ. Պատկանեան՝ Փոստիսին Աագը (անտիպ)։—
Նալբանդեանի՝ մի նամակը։—Վ. Փափագեան՝ Հմբաստ երգեր։

Մասն II. Հր. Աջառեան՝ Հայոց ծագումը և նախապատմակ
ըջանը։—Վ. Յուրէնեան՝ Հայ ճարտարապետութեան տեղը գեղարու
տի պատմութեան մէջ։—Ն. Ծահագիր՝ Հայոց վանքերը և նրանց դե
հայ կեանքում։—Ս. Բասմաջեան՝ Զուարթնոց եկեղեցու պեղումներ
—Գ. Խատիսեան՝ Հայոց լեզուն և նրա բարբառները։—Լ. Նազ
րեան՝ Հայոց սովորութեան—իրատնքի ուսումնասիրութեան նշանակո
թիւնը և մէթոդը։—Մ. Բերբերեան՝ Գրական ակնարկներ (Սմբ
եհայկից)։—Բժ. Ա. Բուդուղեան՝ Բժշկի խոսքերից։—Իւրիշ Վես
լօփակի՝ Արևմտեան Ներսիսի աղեղնութիւնը ուսանող գրականութե
վրայ։—Գր. Վանցեան՝ Մեր ստիլիստները և մեր լեզուն։—Ռ. Խան
դատեան՝ Փոքր-Ասիան և շինուելիք երկաթուղիները

Վաղորօք բաժանորդ գրուողները գործակալների մօտ՝ կ
վճարեն 1 ՌՈՒԲԼԻ, ճանապարհածախսով՝ 1 ռ. 50 կ., լոյ
տեսներուց յետոյ կ'արժենայ 1 ռ. 50 կ. եւ ճանապարհածախ
սով՝ 2 ՌՈՒԲԼԻ։—Բաժանորդագրութիւն ընդունում է մինչե
յունիս 1-ը։ Կարելի է գրուել հետեւեալ տեղերում։—Մոսկով
պ. պ. Բ. Արուշանեան, Գ. Խատիսեան, Լ. Նազարեան։—Րօ
տօփ. Գրաւաճառանոց «Издатель» եւ պ. Մ. Բերբերեան։—
Նոր-Նախիջևեան՝ պ. պ. Ն. Ծահագիր եւ Գ. Զուրաբ։—
Բագու՝ Մարգարիտ. ընկեր. գրադարան՝ պ. Լ. Մանուէլեան
եւ գրաւաճառ. Սամսոն Յարութիւնեան։—Բալասանի
«Նէֆտ» ընկերութեան պրօմիսլա, պ. Բալասի Գարրիէլեան։—
Թիֆլիս՝ Կետրոն. գրաւաճառանոցի եւ «Տարագի» խմբագրա
տուն։—Գանձակ՝ Օր. Հ. Նաբաթեան եւ պ. Յ. Մելիք-Բեգլա
րեան։—Թաւրիշ՝ Դկար. Կ. Փաշայեան։

ԹԻՖԼԻՍԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑՈՒՄ

վաճառուում են հետևեալ հայերէն գրքերը.

- Աբեղեան Ման., Գէորգ Դ. Մեծագործ կաթողիկոս ամենայն հայոց, մի լուսանկարով, Վաղարշ. գինը 50 կ.:
- Աբովեան Խաչատուր, Երկասիրութիւնների ժողովածու (Վէրք Հայաստանի և ուրիշները), հեղինակի լուսանկարով, Մոսկ. գ. 1 ռ.:
- Աբուսահլ Հայ. Պատմութիւն եկեղեցեաց և վանքերից եղիպտոսի, Վենետիկ, գ. 25 կ.:
- Աղամեան Յակ., Ազատ ժամեր, ճանապարհորդական նամակա-նիք, Թիֆլ. գ. 75 կ.:
- Աղամեան Պետ., Շէքսպիր և իւր Համլետ ողբերգութեան աղ-բիւրը, Թիֆլ. գ. 1 ռ.:
- Աղբիւսեան Գրիգոր, Թանգարան խրատտու, երկու հա-տոր, Երուսաղէմ, գ. 2 ռ.:
- Աբանասեան Յովն., Երեանի նահանգի բուսականութիւնը, Երե-ւան, գ. 50 կ.:
- Ալիխանեան Նիկ., Երուանդ Երկրորդ, ողբերգութիւն հինգ ա-րար, Թիֆլ. գ. 50 կ.:
- Ալիւսեան Հ. Ղեկունդ, Այրարատ բնաշխարհ Հայաստանեայց, պատ-կերազարդ, Վենետիկ. գ. 30 ռ. կազմով 35 ռ.:
- » Հին հաւատք կամ հեթանոսական կրօնը Հայոց, Վե-նետիկ. գ. 1 ռ 50.:
- » Հայ-Վենետ կամ յարընչութիւնը Հայոց և Վենետաց, Վենետիկ. գ. 1 ռ. 50 կ.:
- Ալիսագեան Աստ. Սարկ., Համառօտ ձեռնարկ ծաղկահատութեան կամ ծաղկի պատուաստման, Թիֆլ. գ. 5 կ.:
- Ալիսեղեան Գ., Սայեաթ-Նօվայ, Մօսկ. գ. 50 կ.:
- Ահարոնեան Ա., Պատկերներ (վերջին տարիների Տաճկահայոց կեանքից) Մոսկ. գ. 1 ռ.:
- Աղաբեգեան Մարկ., Կոռնկ Հայոց աշխարհին, ամսագիր, ութ գիրք (1860—1863), Թիֆլ. գ. 7 ռ.:
- Աղայեան Ղազ., Հայկական հնչիւնների մասին, Թիֆլ. գ. 25 կ.:
- Աղանեան Գիւս Բահ., Դիւան Հայոց պատմութեան Ա.—Բ. գիրք 2 ռ., Գ. գիրք. 7 ռ., Դ. գիրք. 4 ռ.:
- » Լուսնայ գրական հանդէս, տարեկան երկու գիրք, 1896 թուականից սկսած, իւրաքանչիւր գիրքը 2 ռ.:

Աղանեան Գիւս Բան., Հնից-նորից, հնախուզական ուղեորութիւն,
Թիֆլ. գ. 30 կ.:

» Տոմար և տօնացոյց Հայաստանեայց ս. եկեղեցւոյ, Բ.
տպ. գ. 50 կ.:

» Կարնոյ գաղթը (1829—1830), Թիֆլ. 10 կ.:

» Թ., Խոհարարութի կերակուր պատրաստելու ձեռ-
նարկ, Թիֆլ. գ. 40 կ.:

Այվազեան Բագր., Տանջանքի բովից, վէպ իրական կեանքից,
Թիֆլ. գ. 30 կ.:

» Աշոտ Երկաթ, պատմական վէպ, Բ. տպ., Թիֆլ. գ. 1 ս.:

Առաքելեան Համբ., Խրիմեան Հայրիկի կաթողիկոսական ընտ-
րութիւնը, Թիֆլ. գ. 20 կ.:

Ասրպետեան Սարգ., Խեղարայեան, վէպ հայ կաթողիկոսների կեան-
քից, Թիֆլ. գ. 1 ս.:

» Սարրաֆ, ողբերգութիւն հինգ արարուածով, Թիֆլ.
30 կ.:

» Շուշան, օպերա 3 արար. (Թիւրքահայերի կեան-
քից), 1 ս.:

» Շխնոց, պատկեր Թիւրքահայերի իրական կեանքից,
Նոր-Նախիջ. գ. 30 կ.:

» Քոռ-Եղիկ, վէպ շիրակեցիների կեանքից, Թիֆլ. գ.
30 կ.:

» Ժառանգներ, գիւղական կեանքից, Նոր-Նախիջ. գ.
30 կ.:

» Բէրսայի Առաքէլը, Թրքահայերի կեանքից, Նոր-
Նախիջ. գ. 25 կ.:

» Թուրումբաջիներ, կ. պօլսեցիների կեանքից, Նոր-
Նախիջ. գ. 10 կ.:

Արարատեան Սեդ. Եսոս., Համառօտ բարոյագիտութիւն, Վաղարշ.
գ. 40 կ.:

Արծունի Սեմ., Սամուէլ Մուրատեանի կտակի խնդիրը, Թիֆլ.
գ. 50 կ.:

Արծունի Վահ., Մի խմիր, Թիֆլ. գ. 5 կոպ.:

Արշարունի, Սիրոյ ճարակը Տիրան և Արփենիկ Կաղզուանի
իրակ. կեանքից, Աղէքս. գ. 40 կ.:

Արփիարեան Արփիար., Կեանքի պատկերներ, նորավէպը, Կ. Պո-
լիս գ. 50 կ.:

Աւետարան՝ մեծադիր, եկեղեցու համար, Վաղարշապատ, կաղմով
գ. 3 ս.:

Աւետարան՝ փոքրադիր, ծոցի համար, Վաղարշապատ, կաղմով գ.
70 կոպ.:

Բաբայեան Ա. Բժ., Արգի ուղղութիւն առողջաբանութեան և բժշկականութեան մէջ, Թիֆլ. գ. 40 կ.:

Բագրատունի Արս. Բան.. Արարողութիւն և մեկնութիւն ս. պատարագի, Թիֆլ. գ. 50 կ.:

» Տան պատգամք կամ բարոյական պարտացոյց, Թիֆլ. գ. 25 կ.:

» Վերջին յուշիկ, նուէր մայրերին և օրիորդներին, Պետր. գ. 30 կ.:

Բալուդեան Զ., Բանաստեղծութիւններ, Մոսկ. գ. 50 կ.:

Բալսախնդիր., Մտամոլոր թափառական կամ թշուառ ճանապարհորդ, Թիֆլ. գ. 25 կ.:

Բակ, Կիլիկիա, Թիֆլիս, գ. 15 կ.:

Բանաքեան Ա., Հին հայոց տաղաչափական արուեստը, քննական տեսութիւն, Շուշի գ. 50 կ.:

Բարխուդարեան Գ., Բարեպաշտ մարդիկ, առակ չափահասների համար, Թիֆլ, գ. 60 կ.:

Բարխուդարեան Մակ. Եպս., Արցախ Հայաստանի 15 նահանգներից մէկը, Բագու, գ. 1 ա. 50 կ.:

» Ազունից երկիր և դրացիք (միջին Դաղստան), Թիֆլ. գ. 1 ա.:

» Գննադատութիւն քննադատութեանց, Թիֆլ. գ. 40 կ.:

» Չորամիս ու նշանածը 1883 թուին, Թիֆլ. գ. 40 կ.:

» Բարոյական առածներ, Թիֆլ. գ. 20 կ.:

Բարխուդարեան Յովն., Մանկական խաղեր նկարներով, Թիֆլ. գ. 50 կ.:

Բեհբութեան Կոստ. Իսխան., Ծուխը, ծխական հոգաբարձութեան կազմակերպութեան մասին, Թիֆլ. գ. 15 կ.:

Բեհբութեան Մ. Իսխան., ա. Վսեյ քի իմ վէշէր, Փարս 3 պատկերով—40 կ., բ. Բիքեր Բիձու հանաքը, օպերետա մի գործող.—25 կ., գ. Աշնանային երեկոյ գիւղում, վոդըվիլ 1 արար.—25 կ., դ. Բոնի ամուսնութիւն, կոմեդիա մէկ արար.—40 կ., ե. Ժանօ և Ժանէտ, օպերա-վոդըվիլ 1 արար.—40 կ., գ. Պառաւնեւուն խրատ, վոդըվիլ 1 արար.—50 կ., ե. Տիկինը նրան սպասում է, վոդըվիլ—30 կ., բ. Անանուն կատակ, վոդըվիլ—40 կ., ք. Փակուած դռան մօտ, պակեր, մենախօսութիւն—30 կ.:

Բերբերեան Ռուբ., Հայոց նորագոյն բանաստեղծները, մասն ա. Բանաստեղծ-մտածող, Ռօստով Դօնի վրայ, գ. 20 կ.:

Բիւզանդացի Նուայր., Կորին վարդապետ և նորին թարգմանութիւնք, Թիֆլ. գ. 1 ա. 50 կ.:

- Բուդուղեան Ա. բժ., ա. Մեր նեարդերը, 10 կ., բ. Վեներական
ախտեր 5 կ., գ. Սիֆիլիս 10 կ., դ. Ինչ է անա-
ռակութիւնը 5 կ., ե. Առողջ հոգին առողջ մարմնի
մէջ 10 կ., զ. Գեղձախտ (գոյտուխտ)—10 կ., Ո՞վ է
յանցաւորը, Նոր-Նախիջևան, 1900 թ. գ. 15 կ.:
- Բրիլիանչիկեան Ա., Հայկական մօնօգրաւմներ և ծաղկագրեր
ձեռագործի համար, Պետր., գ. 50 կ.:
- Գալֆայեան Ամբ. վարդ., Պատմութիւն Աստուածաշունչի ս. գրոց
Հին կտակարանի, բ. տպ., Վաղարշ. գ. 1 ռ.:
- » Պատմութիւն Նոր կտակարանի, բ. տպ., Վաղարշ.
գ. 50 կ.:
- Գանջեցեան Միք., Տոկոսաբեր աղիւսակ, Շուշի, գ. 25 կ.:
- Գեորգեան Բարդ. վարդ., Խորենային Խորենայով պէտք է հաս-
կանալ, Վաղարշ., գ. 50 կ.:
- Գործք առաքելոց Թուղթք Պօղոսի Թուղթք կաթողիկեայց
յայտնութիւն Յոհաննու, Երուսաղ. կազմով, գ. 80 կ.:
- Գուլամիրեան Սիմ., Արաքս գրական գեղարուեստական պատ-
կերազարդ հանդէս, տարեկան 2 գիրք, 1893 թուի
ա. և բ. գիրք, 1895-ի ա. և բ. գիրք և 1898-ի ա.
գիրք. իւրաքանչիւր գիրքը 2 ռ.:
- » Կրիկիա աշխարհագրական, տեղագրական, արդի Կի-
լիկիա, Պետեր. գ. 1 ռ. 25 կ.:
- Դաւթեան Արիս. եպս., Աղանդաւորք և մոլորութիւնք նոցա
ի վարդապետութիւնս հաւատոյ, Վաղարշ. գ. 20 կ.:
- » Ծաղկաբաղ վարուց սրբոց և տօնակատարութիւնք,
Վաղարշ., գ. 20 կ.:
- Դեբեհեղյէ «Շահիր» եաջասուր, Ծաղիկ ժամանակի երգեր,
Թիֆլ. գ. 50 կ.:
- Դուրեան Պետրոս, Բանաստեղծութիւնների ժողովածու, Բաղու,
գ. 20 կ.:
- Եղիազարեան Բեն., Լուծեալ սէր, Կ. Պօլիս, գ. 80 կ.:
- Եղիսէի պատմութիւն Վարդանանց, Տիֆլիս, գ. 50 կ.:
- Երիցեան Աղ., Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութիւնը և Կովկասի
Հայք XIX-րորդ դարում, 2 հատոր, Թիֆլ. գ. 4 ռ.:
- » Պատմութիւն 75-ամեայ գոյութեան Ներսիսեան Հայոց
Հոգևոր դպրոցի, հատ ա. Թիֆլ. գ. 2 ռ.:
- » Патриархъ вѣхъ Армянъ Нерсесъ V-й, съ тремя
фото-типями, Тифл. ц. 3 р.
Նիւթեր Ներսէս Ե.-ի կենսագրութեան համար, Երեք
տետր, Թիֆլ. գ. 75 կ.:
- » Գրիգոր Արծրունու և նրա 25 տարուայ դրական
գործունէութեան առիթով, Թիֆլ. գ. 25 կ.: